

<https://doi.org/10.52387/1811-5470.2024.2.04>
 CZU: 373.091/.3:811

CONTRIBUȚII LA EFICIENTIZAREA PREDĂRII-ÎNVĂȚĂRII-EVALUĂRII LIMBII ENGLEZE DE CĂTRE ELEVII DIN CLASELE PRIMARE

Dana-Maria MOTFOLEA,
doctorandă, Școala doctorală Științe Umaniste și ale Educației
 Universitatea de Stat din Moldova
 ORCID ID: 0009-0009-7837-9974

Rezumat: *Învățarea eficientă a limbii engleze încă din primii ani de studiu vine cu o serie de atuuri în dezvoltarea personală, a memoriei, a inteligenței extinzându-se orizonturile culturale și competențele de comunicare în limba maternă. Rezultatele se obțin grație profesionalismului cadrului didactic, atitudinii elevului dar și parteneriatului cu părinții.*

Cuvinte-cheie: învățare-predare-evaluare eficientă, motivație, proces educațional, profesorul de limba engleză, școlarul mic.

CONTRIBUTIONS TO THE EFFICIENCY OF THE TEACHING-LEARNING-ASSESSMENT OF THE ENGLISH LANGUAGE BY THE STUDENTS FROM THE PRIMARY CLASSES

Summary. *Effective learning of English from the first years of study comes with a series of advantages in personal development, memory, intelligence, expanding cultural horizons and communication skills in the mother tongue. The results are obtained thanks to the professionalism of the teaching staff, the attitude of the student and the partnership with the parents.*

Keywords: effective learning-teaching-assessment, motivation, educational process, the English teacher, the young student.

Introducere

Învățarea eficientă reprezintă scopul principal al activităților didactice pe care profesorul le desfășoară la clasă, în școală acolo unde își petrece cea mai mare parte din timpul său dedicat procesului educațional. Totodată, învățarea se află la baza intersecției dintre componentele cheie ale actului pedagogic și anume: predare-învățare-evaluare. Mai ales în ultimul deceniu, datorită multiplelor transformări sociale și educaționale la nivel mondial, s-a constituit ca o preocupare prioritară și în societatea românească pentru sporirea calității/ nivelului instrucțional-formativ al sistemului de învățământ. Definit ca primordial în formarea personalității autonome a elevilor, care prin activitățile educaționale moderne, centrate pe elevi, a dus la o mai rapidă trecere etapizată a acestora, de la instruiți și educați la autoinstruiți și autoeducați, apți pentru a se integra în comunitatea școlară, locală, națională și internațională.

Profesorul de limba engleză trebuie să pună pe primul loc faptul că motivația elevului este influen-

țată de modul cum se desfășoară activitățile de învățare în clasă, de sistemul de evaluare și chiar de propria motivație. De aceea se și spune: dacă vrei să motivezi pe cineva, trebuie să fii tu însuși motivat! Acest lucru presupune în primul rând, modificarea practicilor pedagogice. Pentru ca o activitate didactică să fie motivantă, urmează să ofere elevilor cel puțin o provocare pentru a le capta interesul.

Totodată, cadrul didactic de limba engleză trebuie să fie capabil de a suscita interesul celor din fața sa, a elevilor săi în a se implica pe deplin odată cu el în actul pedagogic. În ceea ce privește curiozitatea elevilor, aceasta poate fi dezvoltată prin introducerea unor elemente de noutate, prin crearea unor situații de tipul: studiu de caz/rezolvarea de probleme. Nu în ultimul rând, prin antrenarea elevilor săi în realizarea unor proiecte în echipă, pe grupe sau individuale cu mijloace mereu interactive, moderne ce reușesc să le capteze pe deplin întreaga lor atenție și în același timp să le stimuleze în totalitate potențialul lor creativ și mental.

Predarea eficientă

Prin demersul nostru de investigare, am recurs la cerințele privind desfășurarea unei activități de predare eficiente de R. Vianu adaptate de D. Sălăvăștru [9, p. 81]:

- Începeți predarea cu o anecdotă sau cu o problemă de soluționat!
- Chestionați elevii asupra cunoștințelor anterioare!
- Precizați planul cursului/lecției sub formă de întrebări!
- Organizați cunoștințele sub formă de scheme!
- Dați exemple care să-i intereseze/stimuleze pe elevi!

Aceste imperative au fost enunțate și de Comenius, în lucrarea sa *Arta didactică* [5]: *la începutul fiecărei activități, profesorul câștigă spiritele prin aceea că le recomandă materia ce urmează a fi predată sau îi stimulează în așa fel prin întrebări din capitolele de acum tratate, cu ajutorul cărora vrea să treacă la materialul nou, sau chiar din materialul nou, încât își dau seama de neștiința lor în acest domeniu și curioși trec cu nesăț la clarificarea lucrurilor...*

Deosebit de utile, demne de luat în considerare, iată deci că aceste aspecte: captarea atenției, actualizarea cunoștințelor anterioare, stimularea curiozității/interesului sunt atât de importante, încât și-au păstrat valabilitatea până în zilele noastre, acum putând fi puse în practică cu ajutorul unor mijloace moderne, interactive și atractive pentru elev în același timp. Respectarea acestor strategii didactice nu poate să ducă decât la obținerea unor rezultate pozitive deoarece elevii sunt motivați pentru realizarea sarcinii propuse spre rezolvare.

În acest context, în practica educațională cadrul didactic de limba engleză se va ghida de una din modalitățile de a capta atenția elevilor și anume diversitatea, atât a conținutului, cât și a formei activității [Idem, 5]: *Tot ce se predă să fie dominat de o plăcută varietate.* Pentru ca predarea să fie eficientă și învățarea garantată, profesorii trebuie să-și proiecteze activitățile astfel încât să fie semnificative pentru elevi, care, astfel vor fi motivați să învețe.

Barbara McCombs, subliniază că o activitate didactică, pentru a fi motivantă, trebuie să aibă următoarele caracteristici [6, p.134]:

- să aibă obiective și cerințe clare;
- să țină cont de interesele elevilor;
- să reprezinte o provocare pentru elevi;
- să permită elevilor să interacționeze;
- să dea elevilor ocazia de a avea opțiuni personale;

- să-i responsabilizeze pe elevi;
- să necesite folosirea strategiilor rezolvării de probleme;
- să solicite utilizarea cunoștințelor din diferite domenii;
- să fie pertinentă în plan profesional, social și personal.

O altă strategie de eficientizare a activității didactice este aceea de raportare a învățării la alte materii și anume utilizarea CLIL (acronimul CLIL înseamnă învățarea integrată a conținutului și a limbii/ *Content and Language Integrated Learning*) în predarea limbii engleze, deoarece cunoștințele din diferite domenii sunt interdependente. Această metodologie se referă la predarea diferitelor discipline școlare și elevilor printr-o limbă străină de către profesorul de limba engleză folosind conținuturi cross-curriculare sau de către profesorul de specialitate, recurgând la limba engleză ca limbă de predare.

Cadrele didactice trebuie să sublinieze cât mai des legătura dintre cunoștințele noi și alte domenii ale învățării. Diversitatea nu se realizează dacă nu este însoțită de posibilitatea de a opta a copiilor pentru ceea ce îi interesează. În acest mod, pedagogul poate să proiecteze sarcini adecvate motivației elevilor, care vor fi mai eficiente. Ținând cont de opțiunile elevilor, profesorul le dă de înțeles elevilor că sunt parteneri, acest fapt stimulând creșterea încrederii în forțele proprii și la responsabilizarea lor [Adaptare după 5, p. 1].

Cadrele didactice eficiente găsesc modalități diverse de a-și ajuta elevii să înțeleagă scopurile unor sarcini, motivele pentru care au fost alese. În funcție de stilul pedagogic al fiecărui profesor, scopul poate fi prezentat prin expunere, explicație și demonstrație sau prin conversații cu elevii. Înțelegerea scopului poate fi ușurată dacă profesorii oferă indicații clare în legătură cu succesul sau insuccesul eforturilor lor.

Învățarea eficientă

Învățarea este o acțiune, parte componentă a procesului educațional tridimensional predare-învățare-evaluare. Atât predarea, cât și evaluarea depind funcțional de învățare. Cadrul didactic poate să predea excelent, însă, dacă elevul nu prea învață, rezultatele la evaluare vor fi corespunzătoare [1, pp. 121-124]. Astfel proiectarea învățării eficiente din cadrul *Curriculumul Național (CN)* din România, este gândită din **perspectiva educației pe tot parcursul vieții**, prin raportarea la politicile educaționale europene referitoare la: *competențele-cheie* necesare oricărei persoane, pe de o parte, pentru dezvoltare și împlinire personală, pentru inserție profesională, pentru incluziune socială și cetățenie

activă, pentru dezvoltare durabilă și pentru un stil de viață sănătos, iar, pe de altă parte, pentru a face față schimbărilor economice, sociale, culturale, informaționale, este prioritară și este plasată pe primul loc în lista finalităților sistemului educațional românesc [8, p.6].

A învăța pe tot parcursul vieții ca domeniu important din domeniile de competență, promovate la nivel european, înseamnă amplificarea capacității individuale de învățare, cu alte cuvinte a accelera eficient procesul învățării. Astfel, învățarea este extrem de importantă pentru orice persoană. Viitorul acesteia e în funcție de cât de eficientă este învățarea. O posibilă descriere a conceptului de *învățare eficientă* ar putea fi conturat prin intermediul elevului care învață pentru ași atinge obiectivele și rezultatele prevăzute din viziunea îndeplinirii aptitudinilor teoretice și practice.

O altă componentă deosebită de importantă a documentelor de fundamentare a CN, a planurilor-cadru și a programelor școlare o reprezintă *centrarea pe competențe* prin promovarea evaluării de competențe ca parte a procesului de atingere a profilului de formare al absolventului. De aceea, acest fapt implică accent pus în egală măsură pe toate elementele competenței (cunoștințe, abilități și atitudini), nu doar pe cunoștințe/conținuturi ale învățării. De subliniat aici este faptul că prin competențe se realizează transferul și mobilizarea cunoștințelor și a abilităților în contexte de viață; valorificarea contextelor formale, non formale și informale de învățare.

În sistemul românesc de învățământ sunt dezvoltate opt *competențe-cheie europene* conform recomandării Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie pentru învățarea pe parcursul întregii vieți [Apud 8, p.19]:

<ul style="list-style-type: none">• Competență de literație.• Competență lingvistică în mai multe limbi.• Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie.• Competență digitală.	<ul style="list-style-type: none">• Competență de dezvoltare personală, socială și de a învăța să înveți.• Competență civică.• Competență antreprenorială.• Competență de sensibilizare și exprimare culturală.
---	--

De asemenea un alt element definitoriu promovată în textul CN îl reprezintă un *mediu de învățare eficient, starea de bine* în rândul elevilor și profeso-

rilor, precum și orientarea demersurilor educaționale către dezvoltarea cognitivă a elevilor în strânsă relație cu cea socio-emoțională a acestora. La acestea putem adăuga nu în ultimul rând, *centrarea pe elev* cu accent pe învățare și pe rezultatele învățării și având implicații profunde la nivelul proiectării, al implementării și al evaluării curriculumului.

O bună cunoaștere a procesului învățării face mai eficientă luarea deciziilor de adaptare pe parcursul unei lecții, pentru profesorul de limba engleză, sau a deciziilor de elaborare a programelor individuale de învățare, în cazul școlărilor/elevilor. Proiectarea, organizarea și desfășurarea învățării eficiente trebuie să se fundamenteze pe următoarele principii [Adaptare după 1, pp. 7-8]:

- Principiul învățării în stiluri diferite și ritmuri diferite.
- Principiul învățării axate pe investigații continue, efort și autodisciplină.
- Principiul formării și dezvoltării prin învățare a competențelor personale.
- Principiul învățării prin studiu individual și prin activități de grup.
- Principiul învățării conștiente și active.
- Principiul învățării prin acțiune.
- Principiul motivației învățării.
- Principiul acordării asistenței didactice în procesul învățării.
- Principiul obținerii succesului prin învățarea eficientă.
- Principiul învățării pe parcursul întregii vieți.

Eficiența învățării în activitatea didactică încă din treapta primară apare la intersecția a trei coordonate, aflate permanent în poziția de echilibru perfect: *ideea, acțiunea și rezultatul*. Echilibrul este elementul cheie al acestui triunghi al eficienței. *Ideea* înseamnă a da semnificație personală învățării, a urmări un scop, *acțiunea* înseamnă capacitatea de a investi în atingerea aceluși scop, iar *rezultatul* este garanția atingerii scopului [3, p. 25].

Putem afirma chiar că măiestria produsului final la care ajunge cel care este învățat, adică elevul din treapta primară, constă în însăși procesul de dobândi noi cunoștințe, totodată de a și le însuși și de a le integra în ansamblul cunoștințelor pe care le posedă deja, iar acest lucru este mult mai important și mai valoros decât cunoștințele în sine.

O contribuție importantă pentru eficientizarea actului didactic abordat de noi, o au stilurile de învățare, dintre care cel mai întâlnite în procesul educațional și mai relevante pentru cercetarea la tema dată sunt [Apud 1, p.7]:

- *stilul auditiv* – elevii aparținând acestui tip învață mai bine ascultând sau citind cu voce tare;
- *stilul comunicativ* – elevii învață mai bine conversând;
- *stilul acțional* – elevii învață mai bine făcând ceva, acționând, elaborând conspecte, schițe, proiecte etc;
- *stilul vizual* – elevii au dezvoltată memoria vizuală și rețin mai bine imaginile, schițele, schemele, graficele etc.;
- *stilul abstract* – elevii rețin cu ușurință rapoarte, procente, numere de telefon;
- *stilul verbal* – elevii rețin mai bine ideile, principiile, legile, explicațiile verbale etc.;
- *stilul reproductiv* – elevii reproduc cu mare ușurință cele învățate.

În condițiile actului pedagogic, activitatea de învățare eficientă este, în esență, o activitate de asimilare și însușire a cunoștințelor împărtășite cu iscusință de către profesorul de limba engleză care se realizează cu ajutorul unor metode și tehnici adecvate, adaptate societății contemporane. Aceasta presupune implicarea activă și totodată motivarea elevilor în actul învățării, printr-un efort personal consistent și continuu din partea celui de la catedră.

În aceeași ordine de idei, învățarea eficientă poate fi realizată, combinând, în mod contextualizat și adecvat, diferite **modele de învățare** [preluare după 1, p. 10]:

- *Învățarea prin cooperare;*
- *Învățarea experiențială;*
- *Învățarea algoritmică;*
- *Învățarea sistemică;*
- *Învățarea integrată;*
- *Învățarea cross-curriculară;*
- *Învățarea axată pe interes;*
- *Învățarea individualizată și diferențiată;*
- *Învățarea prin proiecte STEM și STEAM;*
- *Învățarea la distanță (inclusiv, învățarea online).*

Achiziționarea unui set de cunoștințe legat de funcționarea logică a gândirii, mecanismele psihice, legile dezvoltării social-economice și ale individului, natura raporturilor cu ceilalți, formarea unor capacități, deprinderi, priceperi și atitudini în fața realității, îi permit școlarului mic și elevului de mâine, să-și construiască o imagine de ansamblu asupra lumii și să poată răspunde cerințelor fundamentale ale existenței și integrării sale sociale.

Învățarea unei limbi în clasele mici poate deveni o experiență plină de bucurie, atât pentru profesor, cât și pentru copii, dacă acestora din urmă li se oferă spațiu pentru a-și manifesta spontaneitatea. În fapt,

de ce învățăm o limbă? Pentru a da consistență personală - în formă verbală - lumii în care ne aflăm. Mai concret, când învățăm o limbă, învățăm *să vorbim/ să spunem* lumea noastră. În cazul unei limbi străine, învățăm, de fapt, lumea din nou. Din acest motiv, pentru eficientizarea învățării copiilor din clasele mici, trebuie să ne raportăm la lumea lor, respectiv la universul imediat, tangibil, la îndemână. Dar foarte adesea, acest univers este și o creație a copilului, care simte nevoia să *meșterească/producă* ceva - desenează, modelează, rupe și lipește, îngână o melodie cunoscută sau doar de el știută. Pentru învățarea competențelor de comunicare în limba străină, asemenea activități constituie contexte relevante de a învăța lumea din nou [Adaptare după 7, p. 11].

În clasele a III-a și a IV-a, este continuată construirea achizițiilor a căror structurare a început în ciclul anterior (clasa pregătitoare, clasele I și a II-a). Competențele generale rămân aceleași, acestea jalozându-se codarea și decodarea de mesaje orale și scrise. Comunicarea elevilor are loc în mediul școlar și devine obiect al reflecției și al învățării.

Cu privire la demersul educativ eficient, programa școlară curentă sugerează câteva demersuri/orientări ce merită a fi urmate de către profesorul de limba engleză [7, pp. 9-10]:

- folosirea limbii țintă în fraze simple pentru orice situație de comunicare din clasă – se va evita traducerea sau folosirea variantei familiare elevului;
- utilizarea non-verbalului pentru a sprijini învățarea intuitivă, profesorul recurgând la mimă, desen, filmulețe pentru a oferi puncte de acces relevante pentru copii sau pentru a explica un concept;
- organizarea de activități pe grupe pentru a stimula interacțiunea în limba țintă; acest context de lucru este și un context de comunicare securizant în care elementele specifice limbii țintă (de la acte de vorbire la modelele intonației) capătă funcționalitate fără niciun efort;
- monitorizarea activităților pe grupe în vederea folosirii limbii țintă;
- oferirea de exemple și analogii reprezentative pentru înțelegerea regularităților limbii (articularea atentă și eventuala scriere pe tablă a unor cuvinte pentru a-i sprijini pe elevi în a observa anumite mărci gramaticale, copiii structurându-și astfel progresiv regula);
- recurgerea la un context autentic de comunicare, creat în clasă pentru a practica actele de vorbire recomandate și pentru a dezvolta competențele stipulate;

- folosirea unei varietăți de texte care să cuprindă și elemente iconice – afiș, plan, tabel, bandă desenată, cărți uriașe, pliante bogat ilustrate etc.

Evaluarea eficientă

La fel de important pentru motivația elevilor este și modul în care se face evaluarea eficientă. În cazul elevilor cu performanță medie, evaluarea centrată pe compararea elevilor este dăunătoare. Evaluarea trebuie să înregistreze nu atât la nivelul cunoștințelor, cât mai ales să recunoască efortul depus de fiecare pentru îmbunătățirea propriilor performanțe [Idem 5].

În ceea ce privește aprecierea evoluției elevilor, aceasta necesită a fi realizată neapărat prin utilizarea de cuvinte/enunțuri pozitive, însoțite de: laudă, încurajare, evidențiere, prețuire, respect; deoarece negativismul, dar mai ales indiferența, sunt mai puțin eficiente în stimularea motivației învățării. Motivația elevilor poate fi intensificată de către profesor și prin observații personale făcute pe caietele de teme ale acestora și prin stimularea la autoevaluare.

Așa cum evaluarea este o acțiune, componentă primordială procesului educațional caracterizată de cunoaștere specifică a unor fenomene sub raportul însușirilor acestora, a stării și funcționalității unui sistem, a rezultatelor unei activități. Prin

urmare, obiectul ei poate fi un fenomen, o persoană, o activitate sau rezultatele acesteia, o instituție, sistemul școlar în ansamblu. Actul evaluativ vizează ameliorarea stării fenomenelor evaluate, fiind realizat în perspectiva luării unor decizii în acest sens [2].

Odată cu deplasarea perspectivei sistemului din punct de vedere practic și teoretic, adică de la învățarea bazată pe competențe, la o educație centrată cu adevărat pe cel ce învață, această trecere trasează nevoia de a răspunde necesităților vieții sociale, dar și totodată de conducere spre sistemul de învățământ european. În acest sens, componenta primordială care dirijează proiectarea și realizarea activităților de predare-învățare-evaluare la nivelul sistemului și procesului educațional revine standardelor de eficiență a învățării.

Astfel, revenim la unul din cele opt domenii de competențe cheie din recomandarea UE în ceea ce privește învățarea reciprocă și schimbul de bune practici în sistemul de educație și formare național, integrat cu succes în cel european, **a învăța pe tot parcursul vieții**, adică abilitatea de gestionare eficientă a propriei învățări, fie individual, fie în grupuri.

Rolul important al evaluării în educație este justificat prin necesitatea de „a măsura eficiența procesului de instruire, de a obține informații relevante

Tabel 1. Prevederi curriculare, COMUNICARE ÎN LIMBA MODERNA 1

Domeniul de conținut: Limbă și comunicare					
	Clasa Pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
Competență generală	4. Redactarea de mesaje simple în situații de comunicare uzuală.				
Competență specifică	4.1 Participarea la proiecte de grup/ la nivelul clasei în care elaborează cu sprijin scurte mesaje scrise.	4.1. Participarea la proiecte de grup/ la nivelul clasei în care elaborează cu sprijin scurte mesaje scrise.	4.1. Participarea la proiecte de grup/ la nivelul clasei în care elaborează cu sprijin scurte mesaje scrise.	4.1. Scrierea unei felicitări de ziua cuiva sau pentru o sărbătoare.	4.1 Completarea unui chestionar cu detalii personale (nume, prenume, vârstă, pasiuni).
Conținuturi	* Realizarea unui colaj/ desen pe care se marchează prin lipire diverse etichete pentru a explicita forma grafică exemplul: o casă (cu ferestre și ușă). * Desenarea jucăriei preferate.	* Realizarea în grup a unui afiș mural cu desene și etichete pentru exprimarea pozițiilor (stânga, dreapta, aici, acolo). * Realizarea unui autoportret pe care își marchează numele, vârsta, hobby-ul, unde locuiește.	* Realizarea unui afiș cu colaje și etichete pentru exprimarea pozițiilor (în, sub, pe, în fața, în spatele). * Realizarea unei felicitări prin colaj și/ sau desen și redactarea unei urări prin lipirea unor cuvinte.	* Realizarea unui calendar al sărbătorilor și afișarea acestuia în clasă. * Confectionarea unei felicitări și scrierea mesajului uzual sau a unui, simplu personalizat. * Confectionarea unui fluturaș-raport	* Completare de formulare; * Proiecte de grup pentru întocmirea unei fișe de identitate a unui personaj îndrăgit. * Joc de rol la hotel – completarea formularului de check in. * Proiect de grup – „S-a pierdut” – realizarea unui afiș.

pentru rezultatele școlare ale elevilor, de a asigura menținerea standardelor și de a oferi feedbackul necesar tuturor celor implicați în educație [Apud 4].

În concluzie, menționăm, că necesitatea elaborării unei **fundamentări a învățării eficiente** este evidentă și necesară în cadrul ideilor cu privire a studiului limbii engleze de către elevii din învățământul primar. În paralel cu fundamentele științifice (definiții, principii, stiluri, modele) concepția trebuie să includă strategii și tehnologii concrete, recomandate elevilor, cadrelor didactice și părinților privind

realizarea unei învățări eficiente, din perspectiva formării și dezvoltării competențelor. Învățarea este eficientă atunci când școlarul mic obține rezultatele așteptate cu plăcere, fiind un asociat de încredere, serios și motivat. Fundamentele psihopedagogice și sociale, de ordin teoretic și practic, bine articulate și adaptate la contexte specifice, constituie premise importante în eficientizarea procesului de învățare și în obținerea unor rezultate calitative și durabile, cu impact pozitiv asupra dezvoltării personalității în devenire.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. ACHIRI, I., *Principii ale învățării eficiente*. În Materialele Conferinței Științifice Internaționale, „Educația: factor primordial în dezvoltarea societății”, 9 octombrie 2020, Chișinău, ISBN: 978-9975-48-178-6, p. 121-124, Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/6-11_28.pdf, Accesat în: 12.01.2024
2. ADINA MARY, *Evaluarea în procesul de învățământ*. , Disponibil: <https://ro.scribd.com/doc/26327306/EVALUAREA-ÎN-PROCESUL-DE-INVATAMANT>, Accesat în 13.01.2024
3. BERNAT, S.E., *Tehnica învățării eficiente*, Editura Presa Universitară Clujeană, 2003, ISBN: 973-610-181-9, p. 267
4. BUCUN, N., *Evaluarea eficienței învățării prin prisma pedagogiei competențelor*. , Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Evaluarea%20eficienței%20invatarii%20prin%20prisma%20pedagogiei%20competențelor.pdf, Accesat în 15.01.2024
5. CONSTANTIN, Ș., *Principii ale unei activități de învățare eficiente*, Disponibil: <https://iteach.ro/experiencedidactice/principii-ale-unei-activitati-de-invatare-eficiente>, Accesat în:12.01.2024
6. McCOMBS, B. & MILLER, L., *Learner-Centered Classroom Practices and Assessments. Maximizing Student Motivation, Learning, and Achievement*. Sage, 2007, ISBN: 978-1412926911, p. 200, Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/288865788_Learnercentered_practices_Providing_context_for_positive_learner_development_motivation_and_achievement, Accesat în: 12.01.2024
7. PROGRAMĂ școlară pentru disciplina, *COMUNICARE ÎN LIMBA MODERNA 1, Clasa pregătitoare, clasa I, clasa a II-a, clasa a III-a, și clasa a IV-a*, București, 2013 Disponibil: https://www.edums.ro/invprimar/24_CL_moderna_CP_II_OMEN.pdf<https://www.rocnee.eu/index.php/dcee-oriz/curriculum-oriz/programe-scolare-front/programe-scolare-in-vigoare>, Accesat în: 6.03.2023
8. *REPERE pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului Național în România*, 2019, Disponibil:https://www.edu.ro/sites/default/files/DPC_31.10.19_consultare.pdf, Accesat în: 21.03.2023
9. SĂLĂVĂSTRU, D., *Psihologia educației*, Iași: Editura POLIROM, Colecția Collegium, 2004, ISBN: 973-681-553-6, p. 297